

μεις και να αυξήση την παραγωγή με την ελάττωση των εργατικών δυνάμεων δηλ. των εξόδων. Έργατες λοιπόν, που ίσαμε τώρα κέρδιζαν το ψωμί τους σε μια βιομηχανία, βρίσκονταν χωρίς δουλειά μόλις μια νέα μηχανή έρχότανε να αντικαταστήση την εργασία τους κ' έτσι αυξανε το ποσό των εργατών, που ζητούσαν δουλειά και φυσικά χειροτέρευε η θέση του εργάτη.

Σ' αυτή τη θέση που βρίσκεται ο εργάτης έρχεται να συμφωνήση με τον εργοδότη, τον κεφαλαιούχο, δηλ. εν' απ' τα δυνατότερα μέλη της σημερινής κοινωνίας, για τους όρους της εργασίας του και να συνάψη «έλευθέραν σύμβασιν». Καθένας θα συμφωνήση, 'τσι, έτσι όπως έχουν τα πράγματα, λόγος περί ελεύθερης συμβάσεως δεν μπορεί να γίνη. 'Απ' τη μια μεριά έχουμε τον πανίσχυρο κεφαλαιούχο με το δυνατότερο κοινωνικό όπλο στα χέρια του, απ' την άλλη τον ανίσχυρο εργάτη με το βάρος ίσως μεγάλης οικογένειας και με έχθρους του τη δυστυχία και το συνάδελφό του, που έρχεται να του πάρη τη δουλειά απ' τα χέρια· δεν μπορεί λοιπόν να μ'ε μείνη αμφιβολία, πώς ο ισχυρός θα νικήση, θα επιβάλη τους όρους του και θα ζητήση να εκμεταλλευθ' όσο μπορεί περισσότερο τη θέση του εργάτη.

(Ακολουθεί)

KYBOS

ΑΠΟ ΜΙΑ ΔΙΚΗ

Θα θυμούνται ίσως οι αναγνώστες μας, αν παρακολούθησαν την ιστορία του κλεισίματος του σχολείου του Δελμούζου με τους επιλόγους της, πώς απ' αυτήν την άφορμή ο Δεσπότης του Βόλου κατάγγειλε για εξύβριση έναν απ' τους καλούς συμπολεμιστάδες μας τον κ. 'Αδαμίδη απ' το Βόλο· είχε δημοσιευτεί στην «'Ακρόπολη» ένα γράμμα του 'Αδαμίδη στο Σταματίου, όπου το'γραφε να συστήσει στους κοινωνιολόγους να κάνουν έπερώτηση στη Βουλή για να σταλεί απ' το 'Υπουργείο ανώτερος 'Επιθεωρητής που να ξετάσει τους πραγματικούς λόγους του κλεισίματος του σχολείου· το γράμμα έγραφε και για τη διαγωγή του Δεσπότη κι αυτός αίστάντηκε την τιμή του προσβλημένη και κατάγγειλε τον 'Αδαμίδη. 'Η δίκη ώρίστηκε πρώτα στη Λάρισα, μα έγινε αναβολή και ξανάγινε στις 23 του Γενάρη στην Καρδίτσα· για ν' αναβληθεί ακόμα μια φορά.

'Από την τελευταία λοιπόν δίκη αυτή μ'ε έστειλε κάποιος συνεργάτης μας ένα μακρύ γράμμα κι

απ' αυτό σταχυολογούμε μερικά χαρακτηριστικά έπεισοδιάκια.

Ρωτάει ο Πρόεδρος το Σταματίου της «'Ακρόπολης»: 'Αν είσουνε εσύ δεσπότης στο Βόλο και γραφόντουνα αυτά έναντίο σου θα τα θεωρούσες για ύβρες; — Κι ακούει την ώραία απάντηση «'Αν είμουνα εγώ δεσπότης στο Βόλο δε θα γίνονταν αυτά τα μεσαιωνικά που έγιναν με το σχολειό του Δελμούζου».

Ο μάρτυρας της κατηγορίας Κουτσοκούκος λέει πώς στο σχολειό διδασκότανε η μαλλιαρή γλώσσα· στην έρώτηση του Προέδρου ποιά είναι η μαλλιαρή γλώσσα, λέει «η γλώσσα της κατωτάτης κοινωνικής υποστάθμης!»

Ο κ. Γάτσος μιλάει ένθουσιαστικά για το σχολειό και στην έρώτηση του Προέδρου γιατί τότες έξεγέρθηκε όλος ο κόσμος, απαντάει με έτοιμότητα «ό ήλιος φωτίζει πρώτα τις ψηλότερες κορυφές» κι αναφέρει πώς κανένα απ' τα σοβαρά σωματεία του Βόλου δεν έλαβε μέρος στο βάρβαρο συλλαλητήριο, που διοργάνωσε ο Δεσπότης για να κλείσει με όχλοκρατία το σχολειό.

Χαριτωμένη ήταν η κατάθεση του διευθυντή της «Θεσσαλίας» κ. Ρίζου που σύγκρινε τη μέθοδο της διδασκαλίας που ακολουθούν τα σχολεία μας με τη μέθοδο του σχολείου του Δελμούζου.

Διαβάζουν στον κ. Ρίζο το τετράστιχο του 'Αδαμίδη για τα γραφόμενα των έφημερίδων για το Δεσπότη:

«Και τον ανεβάζουνε
και τον κατεβάζουνε
πάνω στα τριαντάφυλλα
κάτω στ' άγριοτσούνιδα»

και φωνάζει ο Είσαγγελέας «μα δεν είναι αυτό τέλεια γελωτοποίηση του Δεσπότη;» — «Καθόλου· εγώ πολλές φορές τον κατέβασα» — «Στή λάσπη;» — «Δεν ξέρω τί είταν, τον κατέβασα όμως πολλές φορές κι άλλοι τον ανέβασαν!»

Κ' ένας χαρακτηρισμός του Δεσπότη απ' τον κ. Σπυρίδη· τον ρωτούν αν είν' αλήθεια 'τσι γράφηκε πώς ο Δεσπότης τρώει λαγό τη Μεγάλη Σαρακοστή κι απαντάει πώς «αυτό δεν είναι βρισιά, γιατί ο ίδιος ο Δεσπότης διέδιδε για έναν Καθηγητή της έμπορικης σχολής πώς έφαγε κόττα τη μεγάλη Παρασκευή κ' έτσι τα τέτοια έπεσαν στο γελοίο, δεν έχουν πια καμμιά σοβαρότητα». Έγινε λόγος και για το γνωστό έπεισόδιο του Δεσπότη που δε μνημόνεψε κάποτε την 'Ιερά Σύνοδο, λειτουργώντας μαζί με τον 'Αμβρόσιο.

Μα γι' αυτό βγήκε πια η άθωωτική απόφαση

της 'Ιερᾶς Συνόδου, πού δὲν ξέρουμε πού νὰ στηρίχτηκε· γιατί πῶς ὁ Δεσπότης δὲ μνημόνευε τὴ Σύνοδο τὸ βεβαίωσαν μὲ τὸν ὄρκο τοὺς πρόσωπα πολὺ ἀξιόπιστα· τάχα νὰ στηρίχτηκε σὲ ψεύτικες μαρτυρίες (δοσμένες ἀπὸ ποιούς;) ἢ ἀπόφαση πού ἀπάλλαξε τὸ φιλαλήθη θρησκαμύντορα, πού μὲ τόση δύναμη πολεμάει *γὰ τὶς ἀρχὲς τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἡθικῆς*, καὶ μὲ τόση χριστιανικὴ ἀληθινὰ καλῶσύνῃ ζητάει «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀδόντος;» Ἄ, φύλλους στᾶχυρα ζητᾶμε κ' ἐμεῖς! Σὺ νὰ εἶπουν τὸ Εὐαγγέλιο κι ὅχι οἱ νηστείες, τὰ σταυροκοπήματα, τ' ἀγιάσματα, καὶ παρόμοιες «λατρείας» μόνο πράξεις, ἢ οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ! Μὲ δέκα μετανοίες, ἅμα εἶσαι μάλιστα Δεσπότης, βγάζεις ἀπὸ πάνω σου καὶ τὸ βαρύτερο κρῖμα σὰν τὸ μῖσος τοῦ ἀδερφοῦ σου· ἀγάπα μόνο τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν καὶ μὴ φιλᾷς τὸ χέρι τοῦ κ. Δημητριάδος — καὶ σοῦρχεται ὁ κ. Ἀμπελᾶς γὰρ νὰ ἐφαρμόσει τὸ ἄρθρο τοῦ ποινικοῦ νόμου γὰρ τὴν ἀθεΐα. O tempora, o mores!

Ω.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Τετάρτη 8 τοῦ Φλεβάρη — Τρίτη 14 τοῦ Φλεβάρη

ΕΚΑΕΧΤΙΚΟΤΗΤΑ. Πολὺ σωστὸ βρίσκουμε ἓνα ἄρθρο τῶν «Καιρῶν» τῆς Τετάρτης σχετικὰ μὲ τὸ πῶς πρέπει νὰ ψηφίσουν οἱ ἐκλογεῖς στίς ἐρχόμενες ἐκλογές. Οἱ ἀντιπολιτευόμενες ἐφημερίδες μιλοῦν διαρκῶς γὰρ τὴν ἐκλεχτικότητα, πού τάχα πρέπει νὰ ἀσκήσουν οἱ ἐκλογεῖς, βγάζοντας τοὺς ἀριστοὺς πού ν' ἀντιπροσωπεύουνε τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ! Δὲ μᾶς λέν ὅμως τὰ φύλλα αὐτὰ πῶς θὰ σκηματισθεῖ Κυβέρνηση μέσα σὲ Βουλὴ γεμάτη «ἐκλεχτὰ» πρόσωπα ὅλων τῶν κομμάτων κι ἀνεξάρτητα; Φυσικὰ αὐτὸ δὲ νοιάζει τοὺς κυρίους αὐτούς, ἀρκεῖ νὰ πέσει ὁ Βενιζέλος· τὸ πῶς θὰ ἔχουμε πάλι διάλυση τῆς Βουλῆς καὶ νέες ἐκλογές, τὸ πῶς ἔξοδ ἀπ' τὰ ἔξοδα μιᾶς τέτοιης φασαρίας θὰ βρισκόμαστε σὲ τόσο δύσκολες περιστάσεις χωρὶς Βουλὴ — ὅλα αὐτὰ τοὺς εἶναι ἀδιάφορα! Ὅμως μποροῦν νὰ φωνασκοῦν ὥστε θέλετε οἱ θαυμάσιοι αὐτοὶ ἄνθρωποι γὰρ πατριωτισμὸ! Ὅσο γὰρ μᾶς, δὲν ἔχουμε βέβαια τόση κυκλοφορία, ὥστε νὰ μπορούμε νὰ φέρουμε ἀποτέλεσμα μὲ τὴ σύστασή μας· μὰ ἓνα ξέρουμε νὰ ποῦμε: μπορεῖ ὁ κ. Βενιζέλος νὰ μὴν εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού ἐκανοποιεῖ τὸν ἀληθινὰ φιλελεύτερον,

μπορεῖ νὰ μὴν ἱδρυσε κι αὐτὸς πρόγραμμα ἀρχῶν μὰ ἓνα νέο προσωπικὸ κόμμα — ὅμως, προκειμένου νᾶχομε ἢ διάλυση τῆς Βουλῆς ἢ Κυβέρνηση κανενὸς ἀπ' τοὺς ἄλλους τοὺς παλιούς, νομίζουμε πῶς μὲ κάθε τρόπο πρέπει νὰ κρατηθεῖ ἡ Κυβέρνηση τοῦ Βενιζέλου καὶ πῶς τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν πρέπει νάναί εὐνοϊκὰ γι' αὐτήν. Μόνο τοὺς φιλελευτερότερους ἀπ' τὸ Βενιζέλο μπορεῖ νὰ ψηφίσει κανεὶς (καὶ σ' αὐτοὺς λογαριάζουμε λίγα πρόσωπα, μετρημένα στὰ δάχτυλα καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλους τοὺς κοινωνιολόγους) — μὰ ὅπου τέτοιοι δὲν ὑπάρχουν ἔχει καθήκον ὁ δημοτικιστὴς, ὁ φιλελεύτερος ἐκλογεὺς νὰ ψηφίσει γραμμὴ τοῦ Βενιζελικοῦ, ἀδιαφορώντας γὰρ τὰ πρόσωπα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ. Διαβάσαμε πῶς ἱδρύθηκε σύλλογος γὰρ προστασία τῶν ἀνηλίκων παιδιῶν. Χαιρετίζουμε μὲ μεγάλη μας χαρὰ τὴν ἱδρυσὴ του, ἀρκεῖ ν' ἀποφάσισαν οἱ ἱδρυτὲς του νὰ ἐργαστοῦν σοδάρᾳ καὶ νὰ μὴν περιοριστοῦν στὴν ἐκλογὴ τοῦ προεδρείου. Ἐνας τέτοιος σοδάρης σύλλογος εἶναι φοδερὰ ἀναγκαῖος στὸν τόπο μας, ὅπου τὰ παιδιὰ τὰ μεταχειρίζονται σὰν κτήνη πολλές φορὲς οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς τοὺς ἢ ψυχοπατεράδες, ὅπου ἡ ἐργασία τῶν παιδιῶν, ἐργασία πολλές φορὲς ἀνώτερη ἀπ' τὶς δυνάμεις τοὺς, καταστρέφει τὰ τρυφερά βλαστάρια πού σ' αὐτὰ στηρίζεται τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους. Ἄς ἐλπίσουμε πῶς θὰ μᾶς δοθεῖ εὐκαιρία νὰ ξαναμιλήσουμε γὰρ τὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα πιά τοῦ συλλόγου αὐτοῦ καὶ πῶς θὰ ἰδοῦμε στὴ νέα μας ἀστική νομοθεσία, ἔπειτα ἀπὸ σύντομη ἐργασία, διάταξεις ἐξασφαλιστικὲς τῆς υγείας καὶ τῆς ζωῆς τῶν παιδιῶν, διάταξεις πού νὰ παίρνουν ἀπὸ γονεῖς καὶ κηδεμόνες μερικὰ δικαιώματα, δίνοντάς τα σὲ ἀνεξάρτητη ἀρχή, σὰν τὰ γερμανικὰ ἐπιτροπικὰ δικαστήρια (Vormundschaftsgerichte).

ΑΕΡΟΛΟΓΙΑ. Μόνο στὸν τόπο μας μπορούμε νὰ ἐπιζοῦμε παρόμοιες κακοήθειες σὰν κ' ἐκεῖνη πού μᾶς ἔδωσαν τίς μέρες αὐτὲς μερικὰ φύλλα τῆς πρωτεύουσας. Σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὸ θεωροῦν γὰρ καθήκον τοὺς οἱ Πρωθυπουργοὶ μὲ τὸ ζωηρό τους ἐνδιαφέρον νὰ ἐνθαρρύνουν κάθε νέα ἀνακάλυψη — κι αὐτὸ ἔκανε ὁ κ. Βενιζέλος πού ἀνέβηκε ὁ ἄνθρωπος στὸ ἀερόπλανο μαζί μὲ τὸν πρῶτο Ἕλληνα ἀεροπόρο καὶ πού ἐπὶ τέλους μπορούσε νᾶχει κι αὐτὸς τὴν περιέργειαν νὰ γνωρίσει τὸ μέσο αὐτὸ τῆς συγκοινωνίας. Τώρα δὲν πρέπει νὰ εἶνα